

Koniunktura konsumencka ^{*)} I kwartał 2008 r.

W I kwartale 2008 r., po systematycznej poprawie, trwającej nieprzerwanie od II połowy 2006 r. do IV kwartału 2007 r. — wystąpiło pogorszenie nastrojów konsumenckich społeczeństwa polskiego. W porównaniu jednak do I kwartału 2007 r. utrzymał się wysoki poziom nastrojów, świadczący pośrednio o osiągniętym wysokim zadowoleniu z sytuacji społeczno-ekonomicznej i dobrej kondycji polskich gospodarstw domowych.

W I kwartale 2008 r., w porównaniu do IV kwartału 2007 r., nieznacznie poprawiły się (o 0,6 pp.), ale utrzymały się na niższym poziomie niż w II i III kwartale 2007 r., oceny **zmian, jakie zaszły w sytuacji finansowej gospodarstw domowych** (w ostatnich 12 miesiącach). Wskaźnik ocen ukształtował się na poziomie –10,5 i był wyższy niż w I kwartale 2007 r. o 2,6 pp. Jednocześnie pogorszyły się, ale utrzymały się na wysokim stosunkowo poziomie, oceny **oczekiwanych zmian sytuacji finansowej gospodarstw domowych** (w najbliższych 12 miesiącach). Syntetyczny wskaźnik oczekiwanych zmian przyjął wartość –2,3, i był wyższy o 1,4 pp. niż w poprzednim kwartale (–0,9) i 2,2 pp. w porównaniu do I kwartału 2007 r.

Dynamika i osiągnięty poziom syntetycznych wskaźników ocen zmian własnej sytuacji finansowej gospodarstw domowych w I kwartale 2008 r. wskazują, że gospodarstwa domowe ponownie (po pewnym zahamowaniu w kwartale IV 2007 r.) odczuwają wzrost swoich dochodów. Jednocześnie gospodarstwa domowe spodziewają się, że w najbliższych miesiącach dalsza poprawa własnej sytuacji finansowej może być mniejsza, niż w II, III i IV kwartale 2007 r. Osiągnięty poziom wskaźników wskazuje jednak, że będzie kontynuowany proces zmniejszania się zasięgu i głębokości ubóstwa społeczeństwa polskiego.

W I kwartale 2008 r., w porównaniu do IV kwartału 2007 r., poprawiły się oceny społeczeństwa polskiego dotyczące **zaszłych** (w ostatnich 12 miesiącach) oraz pogorszyły się oceny **oczekiwanych** (w najbliższych 12 miesiącach) **zmian sytuacji gospodarczej kraju**. Wskaźnik ocen zaszłych zmian ukształtował się na poziomie –11,3 i był wyższy niż w IV kwartale 2007 r. o 1,8 pp, a w stosunku do I kwartału 2007 r. o 11,8 pp. Natomiast wskaźnik ocen zmian oczekiwanych przyjął wartość –1,8 i był niższy niż w IV kwartale 2007 r. o 2,4 pp., jednakże w stosunku do wartości z wcześniejszych kwartałów 2007 r. zachował wysoki poziom i dużą różnicę dodatnią, w tym w stosunku do I kwartału 2007 r. wynoszącą 10,8 pp. Zmiany wartości wskaźników ocen zmian sytuacji gospodarczej kraju dokonane przez konsumentów świadczą, że społeczeństwo polskie wyraźnie odczuwało i odczuwa wysoki wzrost gospodarczy kraju, a także oczekuje dalszego wysokiego poziomu wzrostu gospodarczego kraju w najbliższej przyszłości.

W I kwartale 2008 r., podobnie jak w IV kwartale 2007 r., nieznacznie pogorszyły się oceny **obecných warunków dokonywania ważnych zakupów** przez gospodarstwa domowe, aczkolwiek nadal kształtują się na wysokim (dodatnim) poziomie. Wartość tego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 0,7 i była niższa o 1,8 pp. niż w ostatnim kwartale poprzedniego roku (2,5), ale była wyższa o 2,3 pp. niż w I kwartale 2007 r. (-1,6). Osiągnięty poziom wartości wskaźników ocen dokonywania zakupów w IV kwartale 2007 r. i I kwartale 2008 r. wskazują na możliwość spowolnienia dynamiki zakupu dóbr trwałego użytkowania na potrzeby gospodarstw domowych, a w konsekwencji także osłabienie tempa ilościowego i jakościowego polepszania się wyposażenia gospodarstw domowych w dobra trwałe, a w szczególności w nowoczesny technologicznie sprzęt elektroniczny, a także w artykuły gospodarstwa domowego.

Niekorzystnym obrazem nastrojów konsumenckich społeczeństwa polskiego w I kwartale 2008 r., podobnie jak i w IV kwartale 2007 r., było dalsze pogorszenie się wskaźnika **obaw przed wzrostem poziomu bezrobocia** (w okresie najbliższych 12 miesięcy). Korzystne zmiany wartości tego wskaźnika notowane od II kwartału 2004 r., a zwłaszcza od II półrocza 2006 r. do III kwartału 2007 r. wskazywały, że społeczeństwo odczuwa systematycznie zmniejszający się poziom bezrobocia, jak również spodziewa się dalszej znaczącej poprawy sytuacji na rynku pracy. Wartość wskaźnika obaw przed bezrobociem w I kwartale 2008 r. wyniosła -15,8 i była gorsza od poprzedniego kwartału o 4,7 pp. W porównaniu do I kwartału 2007 r. wartość wskaźnika była jednak lepsza o 3,2 pp.

I kwartale 2008 r. zaobserwowano dalszą poprawę konsumenckich ocen **możliwości oszczędzania pieniędzy** (w okresie najbliższych 12 miesięcy) przez gospodarstwa domowe. Wskaźnik syntetyczny ukształtował się na poziomie -39,1 i w odniesieniu do poziomu z IV kwartału 2007 r. był wyższy o 1,5 pp., a do poziomu z I kwartału 2007 r. o 3,2 pp. Tendencje zmian wartości tego wskaźnika w latach 2006-2007 i osiągnięty poziom w I kwartale 2008 r. wskazują, że wraz z poprawą sytuacji finansowej gospodarstw domowych zwiększyła się i dalej utrwała skłonność gospodarstw domowych do oszczędzania pieniędzy.

Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej wyniósł w I kwartale 2008 r. -5,0 i był niższy o 0,6 pp. niż w IV kwartale 2007 r. (-4,4), ale w porównaniu do I kwartału 2007 r. był wyższy o 6,0 pp. (-11,0). **Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej** osiągnął w I kwartale 2008 r. wartość -6,9, a więc niższą o 1,7 pp. w porównaniu od poziomu z IV kwartału 2007 r. (-5,2). W porównaniu do analogicznego kwartału 2007 r. wartość tego wskaźnika była jednak wyższa o 5,6 pp.

Kierunek i skala zmian poziomu wartości obydwu wskaźników ufności konsumenckiej w I kwartale 2008 r. wskazują, że może nie utrzymać się, notowana w kilku poprzednich kwartałach, a zwłaszcza w 2007 r., wysoka dynamika spożycia indywidualnego gospodarstw domowych. Oczekiwać należy przede wszystkim, że zmniejszy się wysoka skłonność gospodarstw domowych do zakupu dóbr trwałego użytkowania.

*) Od stycznia 2004 r. badanie koniunktury konsumenckiej prowadzone jest z częstotliwością miesięczną – jako badanie wspólne Głównego Urzędu Statystycznego oraz Narodowego Banku Polskiego. W I kwartale 2008 r. badanie przeprowadzono na próbie 5233 gospodarstw domowych.

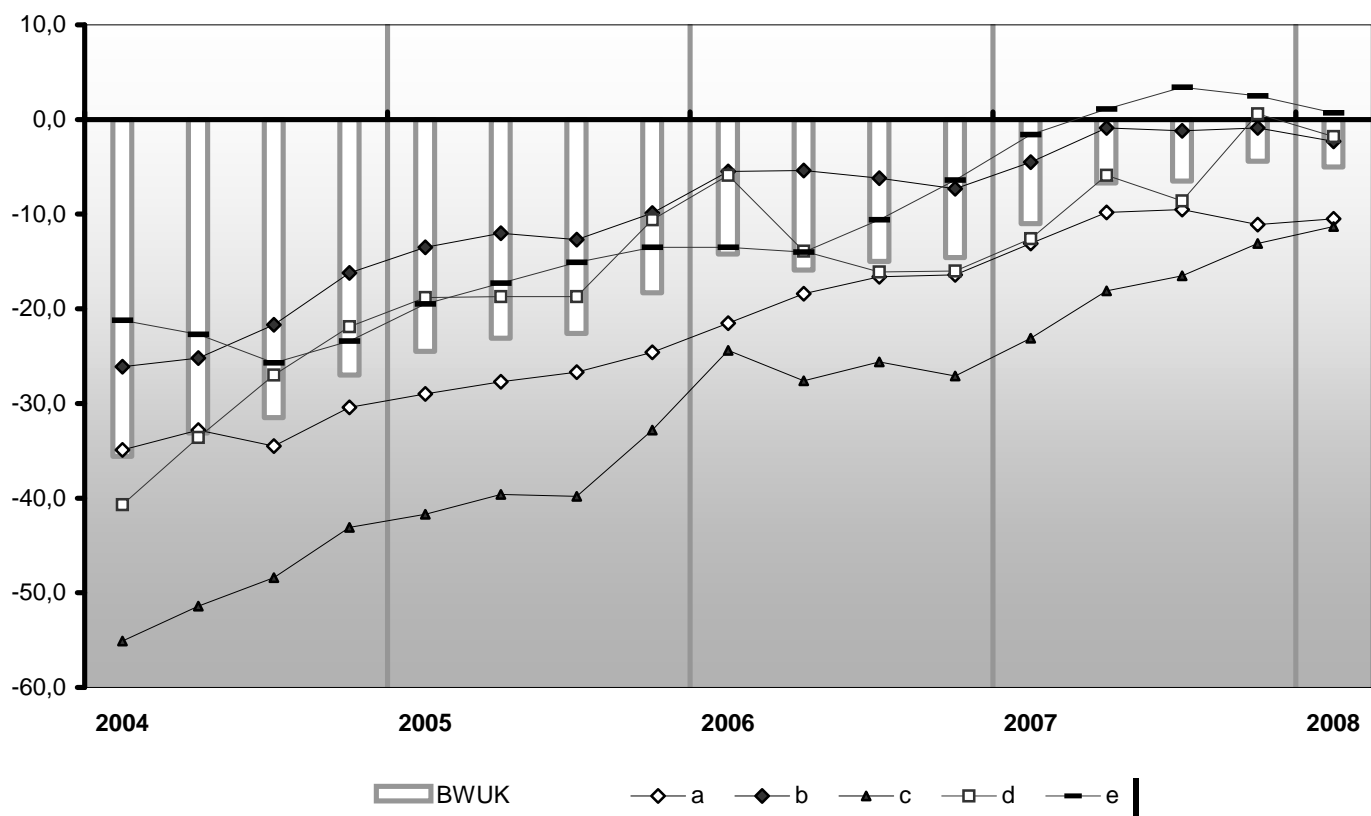
Najważniejszymi wskaźnikami, obliczanymi na podstawie przeprowadzonych badań, są: 1) bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący bieżące tendencje zmian w konsumpcji indywidualnej (tablica I) oraz 2) wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący oczekiwane w najbliższych miesiącach zmiany w tendencjach konsumpcji indywidualnej (tablica II). Obydwa wskaźniki ufności konsumenckiej mogą przyjmować wartości od -100 do +100. Wartość dodatnia oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych optymistycznie nad konsumentami nastawionymi pesymistycznie, natomiast wartość ujemna oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych pesymistycznie nad konsumentami nastawionymi optymistycznie. Szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne badania przedstawiono w publikacji „Koniunktura konsumencka. Tendencje zmian październik 2003-styczeń 2004”.

Tablica I. BIEŻĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju oraz obecnego dokonywania ważnych zakupów.

Okres badania ankietowego		Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego w:		Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju w:		Obecne dokonywanie ważnych zakupów	Wskaźnik ufności konsumenckiej BWUK
Rok	Kwartał	ostatnich 12 miesięcy	najbliższych 12 miesięcy	ostatnich 12 miesięcy	najbliższych 12 miesięcy		
		a	b	c	d	e	
w procentach							
1997*)		-21,6	-11,0	-12,8	-10,0	-13,4	-13,8
1998		-28,6	-19,2	-22,3	-17,0	-16,6	-20,8
1999		-36,3	-25,3	-37,9	-29,7	-21,0	-30,0
2000		-40,6	-26,8	-45,8	-29,5	-25,8	-33,7
2001		-39,7	-25,8	-51,8	-32,2	-27,8	-35,5
2002		-39,6	-27,8	-52,9	-35,1	-32,1	-37,5
2003		-38,1	-24,5	-51,7	-35,2	-29,4	-35,8
2004		-33,1	-22,3	-49,5	-30,8	-23,3	-31,8
	I	-34,9	-26,1	-55,1	-40,7	-21,2	-35,6
	II	-32,8	-25,2	-51,4	-33,6	-22,7	-33,1
	III	-34,5	-21,7	-48,4	-27,0	-25,7	-31,5
	IV	-30,4	-16,2	-43,1	-21,9	-23,4	-27,0
2005		-27,0	-12,0	-38,5	-16,7	-16,4	-22,1
	I	-29,0	-13,5	-41,7	-18,8	-19,5	-24,5
	II	-27,7	-12,0	-39,6	-18,7	-17,3	-23,1
	III	-26,7	-12,7	-39,8	-18,7	-15,1	-22,6
	IV	-24,6	-9,9	-32,8	-10,6	-13,5	-18,3
2006		-18,2	-6,1	-26,2	-13,0	-11,1	-14,9
	I	-21,5	-5,5	-24,4	-5,9	-13,5	-14,2
	II	-18,4	-5,4	-27,6	-13,9	-14,0	-15,9
	III	-16,6	-6,2	-25,6	-16,1	-10,6	-15,0
	IV	-16,4	-7,3	-27,1	-16,0	-6,4	-14,6
2007		-10,9	-1,9	-17,7	-6,6	1,3	-7,1
	I	-13,1	-4,5	-23,1	-12,6	-1,6	-11,0
	II	-9,8	-0,9	-18,1	-5,9	1,1	-6,7
	III	-9,5	-1,2	-16,5	-8,6	3,4	-6,5
	IV	-11,1	-0,9	-13,1	0,6	2,5	-4,4
2008							
	I	-10,5	-2,3	-11,3	-1,8	0,7	-5,0

^{*)} kwiecień, lipiec, październik

Tablica II. WYPRZEDZAJĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju, trendów poziomu bezrobocia (ze znakiem przeciwnym) i oszczędzania pieniędzy w najbliższych 12 miesiącach.

Okres badania ankietowego		Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego	Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju	Zmiany poziomu bezrobocia (ze znakiem przeciwnym)	Oszczędzanie pieniędzy	Wskaźnik ufności konsumenckiej WWUK
Rok	Kwartał	b	d	f	g	
w procentach						
1997*)		-11,0	-10,0	-15,0	-51,4	-21,9
1998		-19,2	-17,0	-27,3	-55,0	-29,6
1999		-25,3	-29,7	-53,1	-57,6	-41,4
2000		-26,8	-29,5	-62,0	-60,1	-44,6
2001		-25,8	-32,2	-68,0	-60,1	-46,5
2002		-27,8	-35,1	-63,8	-64,6	-47,8
2003		-24,5	-35,2	-54,1	-65,4	-44,8
2004		-22,3	-30,8	-30,3	-58,8	-35,7
	I	-26,1	-40,7	-43,7	-60,5	-42,9
	II	-25,2	-33,6	-28,9	-59,6	-37,0
	III	-21,7	-27,0	-25,1	-59,1	-33,4
	IV	-16,2	-21,9	-23,6	-56,0	-29,6
2005		-12,0	-16,7	-24,8	-54,6	-27,2
	I	-13,5	-18,8	-25,8	-54,2	-28,2
	II	-12,0	-18,7	-27,1	-54,9	-28,3
	III	-12,7	-18,7	-27,7	-55,8	-28,9
	IV	-9,9	-10,6	-18,7	-53,4	-23,3
2006		-6,1	-13,0	-6,3	-48,3	-18,5
	I	-5,5	-5,9	-13,3	-50,1	-18,8
	II	-5,4	-13,9	-10,9	-49,4	-20,0
	III	-6,2	-16,1	-4,3	-47,4	-18,6
	IV	-7,3	-16,0	3,3	-46,4	-16,7
2007		-1,9	-6,6	17,6	-40,7	-7,9
	I	-4,5	-12,6	9,9	-42,3	-12,5
	II	-0,9	-5,9	18,1	-39,7	-7,1
	III	-1,2	-8,6	22,0	-40,1	-7,0
	IV	-0,9	0,6	20,5	-40,6	-5,2
2008						
	I	-2,3	-1,8	15,8	-39,1	-6,9

*) kwiecień, lipiec, październik

